

Praktické náležitosti tlumočnické profese I.

23. 11. 2022

Dana Peňázová

Možnosti tlumočení

- ▶ ČJ → ČZJ ... tlumočnick slyšící nebo tlumočnick slyšící → tlumočnick SP
- ▶ ČZJ → ČJ ... tlumočnick SP → tlumočnick slyšící
- ▶ AJ → ČZJ ... tlumočnick slyšící → tlumočnick SP
- ▶ AJ → ČZJ → ČJ ... tlumočnick slyšící → tlumočnick SP → tlumočnick slyšící

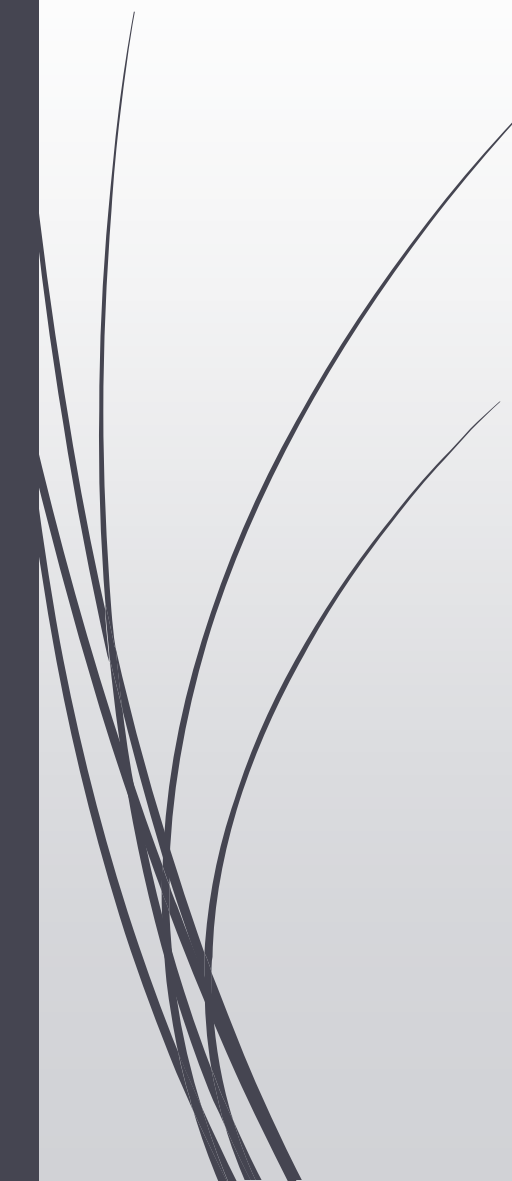
SEBEVZDĚLÁVÁNÍ

- ▶ Povinnost?
- ▶ Možnost se zdokonalovat?
- ▶ Sám? – je to důležité, zvyšuje mou profesionalitu.
- ▶ V týmu? – výhoda setkávání, supervize.

SUPERVIZE

- ▶ Kdo je supervizor?
 - ▶ Kolega, psycholog, nadřízený, nezávislý odborník.
 - ▶ Jaké by měl mít supervizor vlastnosti?
 - ▶ Upřímný, empatický, objektivní, odborné znalosti, musí mít důvěř, výhodou je znalost tlumoč. prostředí.
 - ▶ Kde supervizora najdeme?
 - ▶ Supervizor – tlumočnick.
 - ▶ Vzdělávání supervizorů.
-

Tlumočení pro osoby specifickými jazykovými potřebami

1.

- ▶ Osoby bez nároků na přizpůsobení tlumočení/překladu
 - ▶ Využijeme simultánní tlumočení.
 - ▶ Neslyšící s vyšším stupněm vzdělání, středního či mladšího věku.
 - ▶ Neslyšící mající zkušenost s používáním tlumočnicka.
 - ▶ Neslyšící, kteří se umí v tlumočené situaci zorientovat a řídit ji.
 - ▶ Není potřeba jakékoliv intervence ze strany tlumočnicka.

Tlumočení pro osoby specifickými jazykovými potřebami

2.

- ▶ Osoby vyžadující přizpůsobení tlumočení/překladu
 - ▶ Simultánní a konsekutivní tlumočení.
 - ▶ Zpravidla neslyšící s nižším vzděláním.
 - ▶ Jejich životní zkušenosti a prostředí jim přináší jiné mentální pojetí světa.
 - ▶ Většinou starší věkové skupiny.
 - ▶ Nemívají velké zkušenosti s tlumočnickem, neví jak se v situaci chovat.
 - ▶ Většinou nevyužívali profesionální tlumočnické služby.

Tlumočení pro osoby specifickými jazykovými potřebami

3.

- ▶ Osoby vyžadující přizpůsobení tlumočení/překladu ve velké míře
 - ▶ Jen konsekutivní tlumočení.
 - ▶ Neslyšící s přidruženým postižením, většinou mentálním, s psychickou poruchou, nebo neslyšící, kteří neměli možnost si dokonale osvojit znakový, či jiný jazyk.
 - ▶ Často bývá jejich projev ostatním nesrozumitelný, nebo jen zčásti srozumitelný.
 - ▶ Je to velmi individuální.

Takové tlumočení **je velmi náročné** pro slyšícího tlumočnicka, který není

- rodilý mluvčí znakového jazyka
- plnohodnotným členem komunity Neslyšících ovládající plně kulturu Neslyšících
- nezná životní zkušenosti Neslyšících
- nezná situace ve školách pro sluchově postižené
- nezná členy komunity Neslyšících, např. jejich jmenné znaky.

Cvičení

► Zkratky

► Zkuste se zamyslet nad tím, jak byste následující pojmy přizpůsobili klientům všech tří specifických skupin:

1. význam

4. obsah

7. souviset

2. názor

5. téma

8. konzultace

3. předmět

6. autor

9. připomínky

► Rozbor: <https://www.youtube.com/watch?v=1xx0uNgeco4>

Děkuji za pozornost

► Kontakt:

► penazova@teiresias.muni.cz